

Migrant Mother

Vzdělávací cíl: Žáci se prostřednictvím analýzy fotografií seznamují s dopady hospodářské krize. K analýze symbolických významů snímku „Migrant Mother“ využívají i další zdroje. Zamýšlejí se nad tím, proč se snímek proslavil, a reflektují dopady ikonické fotografie na vnímání krize.

Klíčová slova: hospodářská krize, umění, vztah k minulosti, sestavujeme podloženou odpověď

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIE (2 min.)

Prohlížení fotografie s pomocí lupy a četba popisky.

Učitel může doplnit informace o průběhu hospodářské krize a jejích dopadech na americkou společnost. Po pádu akcií na newyorské burze v roce 1929 postihla USA silná nezaměstnanost.

2 VYJÁDŘENÍ POCITŮ (3 min.)

Zaznamenávání dojmů z fotografie do textového pole.

3 POPIS FOTOGRAFIÍ (5 min.)

Označování důležitých postav a prvků na fotografii a jejich popis. Četba popisky.

Žáci mohou označit projevy chudoby (otrhané oblečení), ustaraný výraz matky, tři malé děti. Případně doplňují informace z popisky.

4 ZKOUMÁNÍ DALŠÍCH PRAMENŮ A DOPLNĚNÍ ANALÝZY FOTOGRAFIE (10 min.)

Zkoumání pramenů v doplňkové galerii a doplnění popisu ústřední fotografie.

Žáci pátrají po informacích, které osvětlují historický kontext vzniku snímku. Učitel zdůrazní, aby žáci věnovali zvýšenou pozornost textu historika. Mohou určit identitu ženy na fotografii. Získají také informace o fotografce, Dorothee Lange, jež dokumentovala dopady krize pro státní úřady. Další fakta souvisí s mimořádným ohlasem na fotografii po jejím publikování v tisku.

Snímek zachycující Lange nabízí žákům srovnání sociální úrovně fotografky s kočující rodinou. Učitel se může ptát, co konkrétně ukazuje její vyšší životní úroveň (automobil Ford 40, příznakově emancipované oblečení, fotoaparát). Na rozdíl od Thompson má zaměstnání a může se fotografovat pro sebe prezentaci či zábavu.

Snímek další chudé rodiny z Oklahomy sice věcně dokumentuje chudobu (jako širší záběry stanového obydlí u Thompson), ale není tak emotivní. Množství detailů působí rušivě a oslabuje univerzální symbolickou výpověď snímku. Srovnání s Migrant Mother tak poukazuje na význam kompozice pro vyznění snímku.

5 ŠKÁLOVÁNÍ KLÍČOVÝCH VÝRAZŮ (5 min.)

Zvětšování či zmenšování tvrzení podle toho, s jakou pravděpodobností odráží příčiny, proč se fotografie Migrant Mother stala symbolem hospodářské krize.

Žádné tvrzení není chybné. Učitel upozorňuje žáky, aby při výběru využívali informace z pramenů a byli připraveni svou volbu zdůvodnit.

Poznámky:

6 INTERPRETACE PRAMENŮ (10 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy fotografií a dalších pramenů odpovídají do textových polí na otázky: ? Proč se fotografie Migrant Mother stala symbolem hospodářské krize? ? Na co byste se žen zeptali?

Žáci navazují na škálování tvrzení z předchozího slidu. Využívají informace z pramenů, aby zdůvodnili výběr tvrzení. Pokud např. zvolí „vypadá jako moderní madona“, mohou poukázat na vyváženou kompozici detailního záběru matky, který připomíná tradiční zobrazování panny Marie. Pokud vyberou „působí na emoce“, mohou příkladně poukázat na nepřítomnost konkrétních detailů, ježcož zesiluje univerzální srozumitelnost snímku. Fotografie s širším záběrem stanu a dalších dětí tak emotivní není, působí spíše dokumentárně, obsahuje příliš detailů, které odkazují na konkrétní kontext snímku.

V druhé otázce mají žáci příležitost zohlednit širší kontext a doplnit otázky, na něž může učitel navázat (např. výkladem o programu New Deal). K příběhu Florence Thompson jsou informace na internetu. Fotografie vzbuzuje zajímavé etické otázky. Co přinesl snímek fotografce (slávu) a co fotografované matce? Neukazovaly dokumentární snímky s množstvím detailů krizi pravdivěji než emotivní záběr matky pojatý též jako umělecké dílo (odkazy na zobrazení madony)?

Další možnosti zapojení do výuky:

- Žáci mohou pátrat po příběhu Florence Thompsonové. Nabízí se srovnání s dalším ikonickým snímkem 20. století „Napalm Girl“, který zachycuje vietnamskou dívku Kim Phuc. Žáci mohou srovnávat příběhy dvou žen, které se proti své vůli globálně proslavily. Lze využít cvičení HistoryLabu [Napalm Girl](#).
- Je zajímavé, že i snímek „Migrant Mother“ byl upravován. Dorothea Langeová z publikované verze vyretušovala detail palce, který je dobře patrný v pravém dolním rohu námi prezentované fotografie. Proč? Nabízí se srovnání s dalšími příklady retuší, kterým se věnujeme i v HistoryLabu, např. ve cvičení [Vztyčování vlajky](#).